

CA302 Theories of Mass Communication Week 15

Mass Communication and The
New Media

OUTLINE

- ถาม-ตอบ ทบทวนความรู้
- บรรยาย การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนในการศึกษาสื่อใหม่
- ทำแบบฝึกหัด
- เฉลย และให้คะแนน
- คำถามเกี่ยวกับการทำรายงาน และการนำเสนอรายงาน

สื่อใหม่ New Media

- Wikipedia, 2009 ให้ความหมายว่า สื่อใหม่ เป็นข้อมูล ข่าวสาร หรือเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีกรอบแนวคิดที่หลวมล้อม ด้วยสิ่งที่เกิดจากดิจิทัล คอมพิวเตอร์ หรือ เครือข่าย ตัวอย่าง ของสื่อใหม่ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์ (Website) มัลติมีเดียคอมพิวเตอร์ (Computer Multimedia) เกมส์ คอมพิวเตอร์ Computer Games ซีดีรอมส์ (CD-ROMS และ ดีวีดี (DVDs)
- สื่อใหม่ ไม่ใช่รายการโทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือ หรือการ ตีพิมพ์ด้วยการใช้กระดาษ (กาญจนา มีศิลปวิทย์, 2553)

สื่อใหม่ New Media คืออะไร

- สื่อใหม่เป็นการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นฐานในการกระจายข้อมูล
- (New media as computer technology used as a distribution platform) (กาญจนา มีศิลปวิทย์, 2553)

อินเทอร์เน็ตและการแบ่งประเภทเทคโนโลยี

- การบรรจบกันของเทคโนโลยีสารสนเทศ(ที่รวมเอาความสามารถในการเก็บประมวลข้อมูล)และการสื่อสารโทรคมนาคม เข้าด้วยกัน ทำให้รูปแบบเดิมของการแบ่งขอบเขตของเทคโนโลยีการสื่อสารระส่ำระสายไปหมด (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ,)
- เนื่องจากสื่อส่วนตัว (Personal Media) อย่างกล้องถ่ายรูป โทรศัพท์ เครื่องเล่นวิดีโอ สามารถนำมาต่อเข้ากับเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเชื่อมกับโครงข่ายโทรคมนาคม และสามารถส่งสัญญาณข้อมูลออกไปในวงกว้างได้

อินเทอร์เน็ตและการแบ่งประเภทเทคโนโลยี

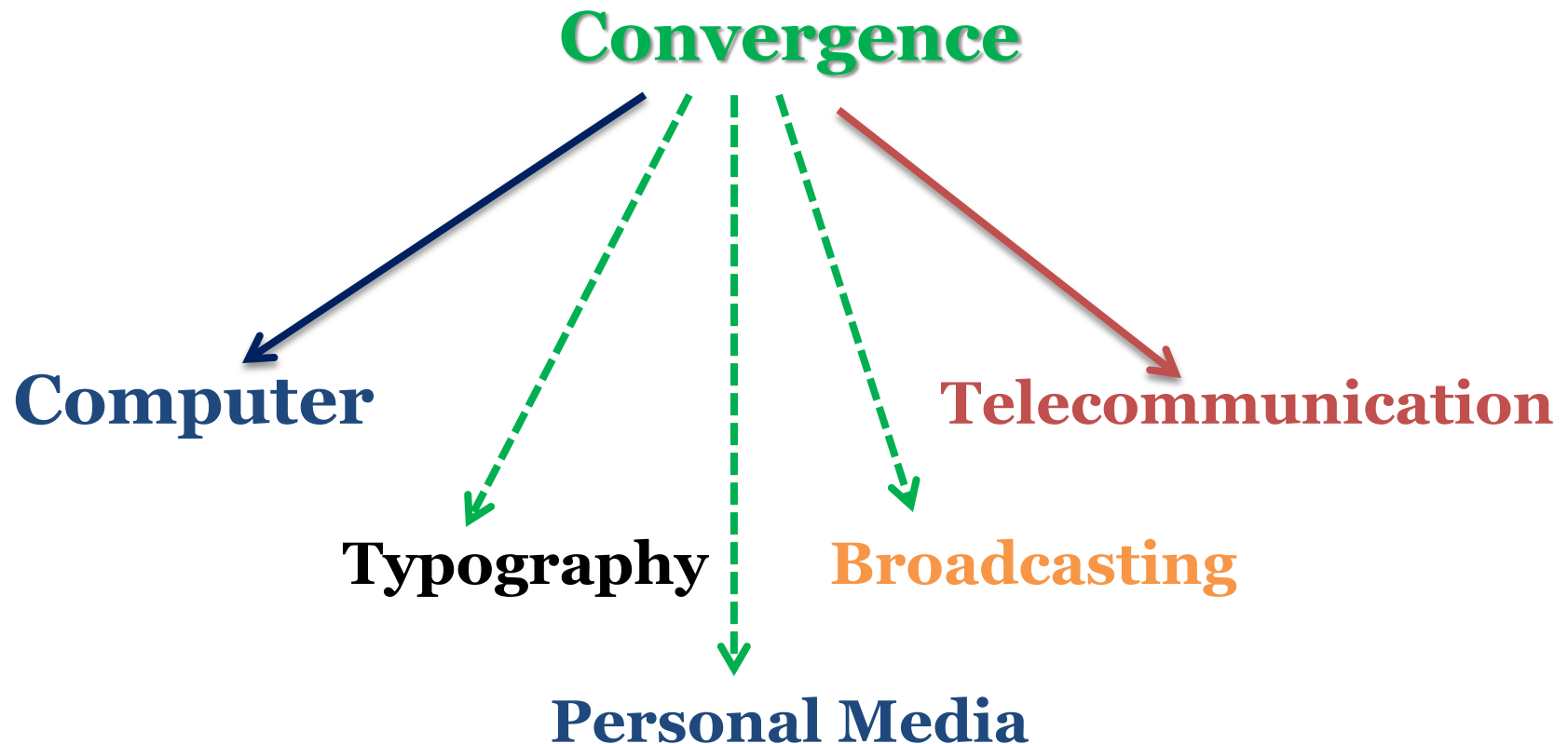
- นักวิชาการ จึงต้องกำหนดเส้นแบ่ง ที่จะบอกว่าสื่อใดเป็น สื่อส่วนตัว (Personal Media) สื่อใด เป็นสื่อมวลชน (mass Media) ขึ้นใหม่ให้เข้ากับภาวะที่เปลี่ยนไป
- นักวิชาการหลายคนได้ตีกรอบแบ่งกลุ่มเทคโนโลยีการ สื่อสารใหม่ เป็น
  - 1. เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีศักยภาพในการเชื่อมโยง กับคอมพิวเตอร์ (Conventional Media)

อินเทอร์เน็ตและการแบ่งประเภทเทคโนโลยี

- 2. สื่อใหม่ (New Media) เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีเครือข่าย อันมีคอมพิวเตอร์ และ/หรือโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก

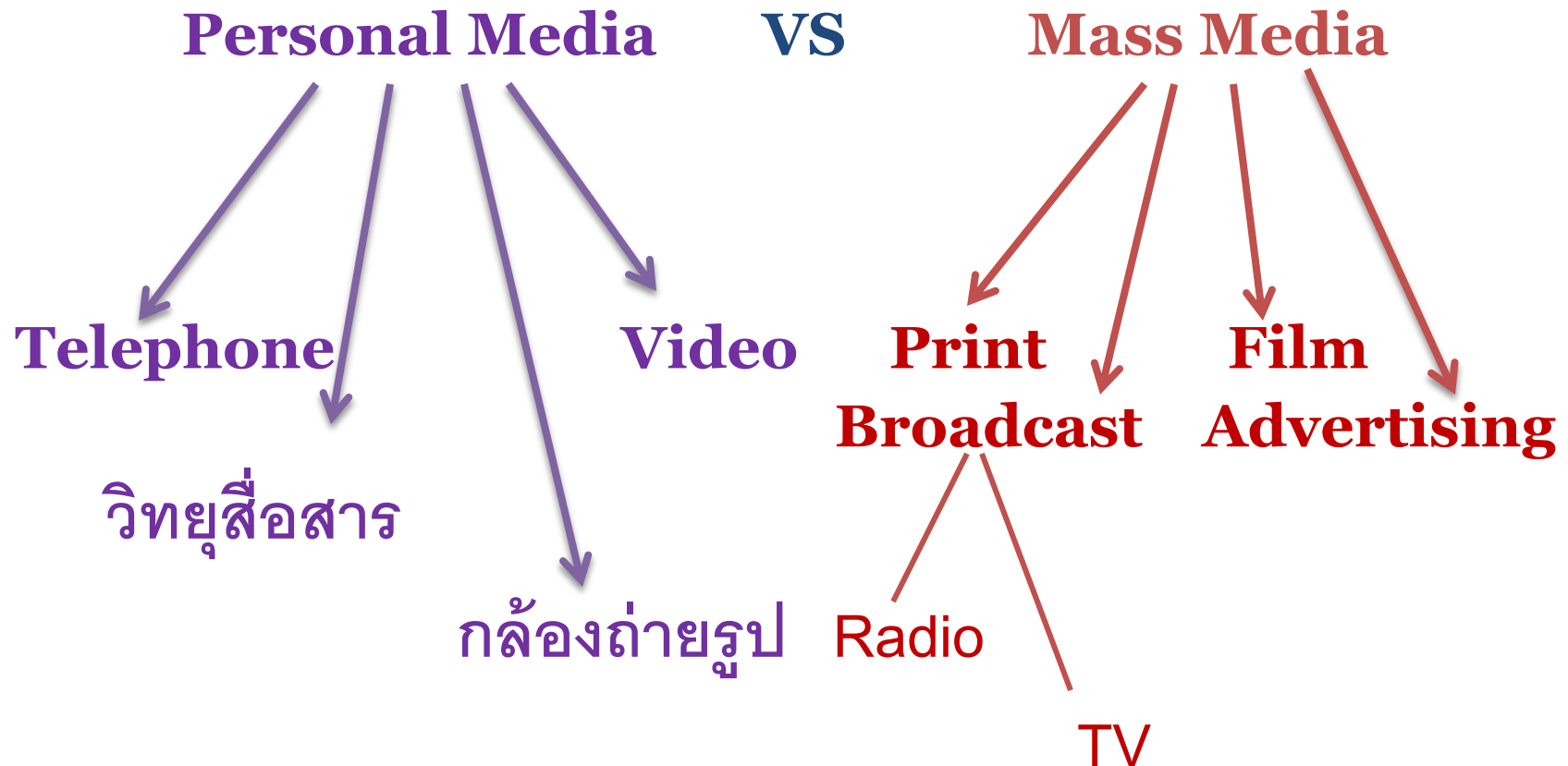
(อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์และคณะ, 2547)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT

การแบ่งสื่อรูปแบบเดิม

สื่อใหม่ New Media คืออะไร

- สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง เทคโนโลยีการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น สื่อเสียง (Audio) ตัวหนังสือหรือตัวเลข (Text) ภาพกราฟิก (Graphics, Still Images) หรือวิดีโอ (Video, Animation) ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับ เทคโนโลยีเครือข่าย อินเทอร์เน็ต และ/หรือ โทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก

NOTE: หมายเหตุ คำอธิบายเพิ่มเติม

ก่อนการบรรจบกันของเทคโนโลยีทั้งสองกลุ่ม กิจกรรมด้านข้อมูล

ข่าวสารของมนุษย์จะอยู่ในมิติเดียวในแง่ของการสื่อสาร คือ

- เป็นการสื่อสาร(มวลชน) แบบทางเดียว (one-way) เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือ
- เป็นการสื่อสารสองทางระหว่างแค่สองฝ่าย (one-to-one) เช่น โทรเลข โทรศัพท์ ไม่อย่างนั้นก็จะเป็น
- การประมวลหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลโดยไม่มีการสื่อสารเลย เช่น การพิมพ์งานบนคอมพิวเตอร์ การสร้างฐานข้อมูลบนคอมพิวเตอร์... (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์และคณะ, 2547)

NOTE: หมายเหตุ คำอธิบายเพิ่มเติม

เทคโนโลยีเครือข่าย (Network Technology) อันเป็นรากฐานของ ICT และเป็นผลของการบรรจบกันของเทคโนโลยีทั้งสอง ทำให้สภาวะที่กล่าวมาข้างต้น เปลี่ยนแปลงไปอย่างพลิกโฉม

- ▣ ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายที่สุด คือ e-mail ซึ่ง
  - เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นไปได้ทั้ง
  - One-to-one
  - One-to-many
  - Many-to-many
- ▣ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์และคณะ, 2547)

NOTE: หมายเหตุ คำอธิบายเพิ่มเติม

- ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายที่สุด คือ e-mail ซึ่ง
  - เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นไปได้ทั้ง
  - One-to-one
  - One-to-many
  - Many-to-many
- เทคโนโลยีเครือข่าย อย่างอินเทอร์เน็ต ได้เปลี่ยนสถานะของปัจเจกบุคคลจากผู้รับสารที่แบบไร้การมีส่วนร่วม (Passive recipients) มาเป็นผู้สร้างเนื้อหา (Content creators)

(อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์และคณะ, 2547)

NOTE: หมายเหตุ คำอธิบายเพิ่มเติม

ธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตและพานิชอิเล็กทรอนิกส์

ธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการกว้าง ๆ

(อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ)

1. ผู้ให้บริการโครงข่ายสัญญาณ โดยองค์กรเจ้าของหรือบริษัทโทรศัพท์
2. ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่ประชาชน ในลักษณะตัวแทน ตัวกลางในการเช่าโครงข่ายจาก ทศท. และ กสท.
3. ผู้พัฒนาและให้บริการทางเนื้อหา (Internet Content Provider or ICP)
4. การซื้อขายทางอินเทอร์เน็ตหรือ E-commerce

สื่อมวลชนกับอินเทอร์เน็ต

- เนื้อหาในอินเทอร์เน็ตที่โดดเด่นที่สุด คือเนื้อหาของเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจหรือการค้า
- สื่อมวลชน ก็เป็นธุรกิจ หรือสถาบันอีกแขนงหนึ่งที่ได้นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(Syrsko, Paul, 1995. อ้างใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์และคณะ, 2547)

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนกับสื่อใหม่

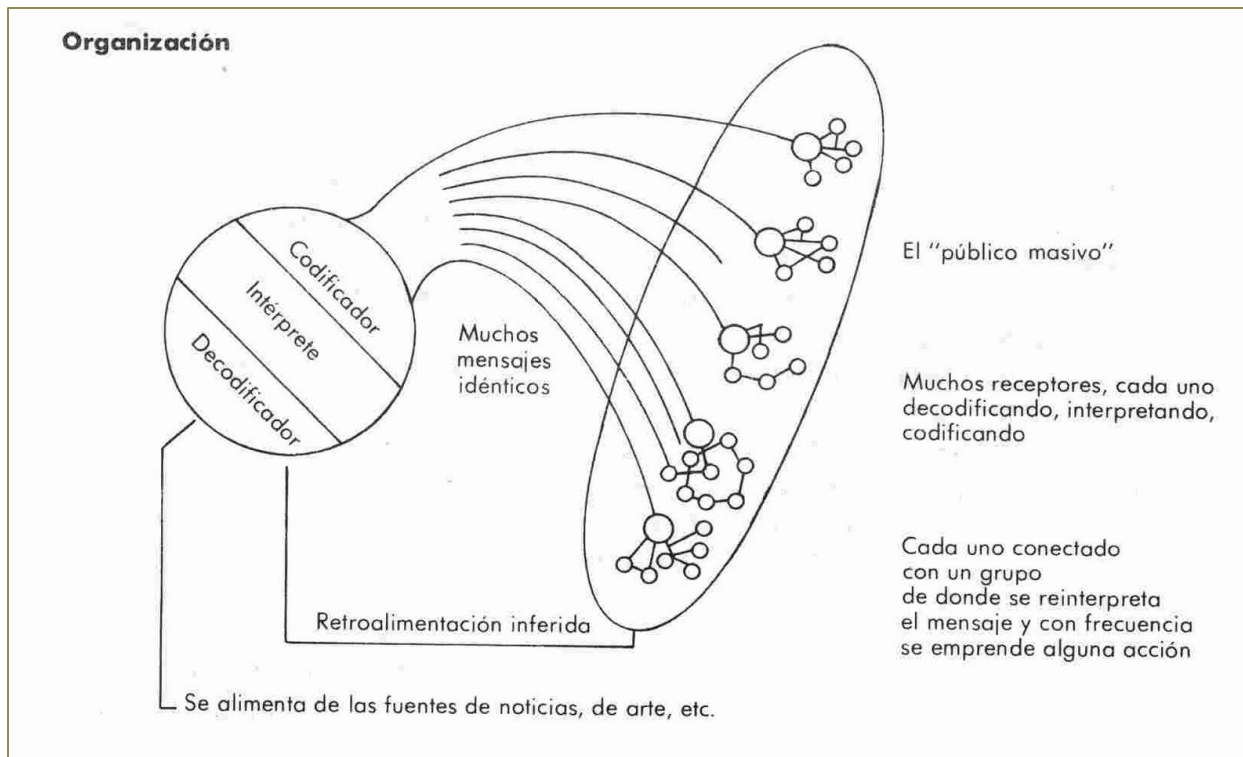
- การนำทฤษฎีการสื่อสารมวลชนมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์สื่อใหม่ สามารถใช้ได้เฉพาะการสื่อสารมวลชนที่ใช้ platform ของสื่อใหม่ ซึ่งก็คือ อินเทอร์เน็ต ได้แก่ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ วิทยุออนไลน์หรือเว็บเรดิโอ โทรทัศน์ออนไลน์ หรือเว็บทีวี

สื่อใหม่ ที่มีคุณลักษณะเป็นสื่อมวลชน

- แบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชน ของชแรมม์ (Schramm, 1954) อธิบายคุณลักษณะขององค์ประกอบของการสื่อสารมวลชนไว้อย่างไร
ให้นำมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ วิทยุออนไลน์หรือเว็บเรดิโอ โทรทัศน์ออนไลน์หรือเว็บทีวี เป็นสื่อมวลชน

แบบจำลองการสื่อสารมวลชนของแชรมม์

Schramm, 1954

องค์ประกอบที่สำคัญ
มี 5 องค์ประกอบ

1. แหล่งข่าวสาร
2. องค์การสื่อสารมวลชน
3. สาร
4. มวลชนผู้รับสาร
5. การสื่อสารกลับ

ลักษณะของการสื่อสารมวลชน

- **ผู้ส่งสาร [Source]**
- คือ องค์การสื่อมวลชน
[organization] (Bittner,1983)
- เป็น องค์การขนาดใหญ่
(Schramm,1974)
- เป็นองค์การ มีการแบ่งงานกัน
ทำอย่างกว้างขวาง มีค่าใช้จ่าย
สูง
- (Wright,1975)

- **สาร [Message]**
- สารมีลักษณะไม่ส่วนตัว
[impersonal] (Bittner,1983)
- ลักษณะสาธารณะ [public]
- รวดเร็ว [rapid]
- ไม่ยั่งยืน [transient]
(Wright,1975)

ลักษณะของการสื่อสารมวลชน

- สื่อ [Channel]
- ใช้สื่อที่มีความซับซ้อน [complex channels] (DeFleur, 1970)
- มีสื่อมวลชน ทำให้สารไปได้ไกล (Bittner, 1983)
- เรียกว่าสื่อมวลชน [mass media] (Wright, 1975)

- ผู้รับสาร [Receiver]
- มีจำนวนมาก [large numbers of people] (DeFleur, 1970)
- ไม่เป็นที่รู้จักของผู้ส่งสาร (Schramm, 1974)
- มีจำนวนมาก [large] มีความแตกต่างกัน [heterogeneous] ไม่เป็นที่รู้จัก [anonymous] (Wright, 1975)

ลักษณะของการสื่อสารมวลชน

- ผล [Consequences]
- ก่อให้เกิดผล หรือ มีอิทธิพล
ต่อคนจำนวนมากกว่าการ
สื่อสารชนิดอื่น
(DeFleur, 1970)
- การสื่อสารกลับ [Feedback]
- น้อย และเกิดขึ้นยาก
(Schramm, 1974)
- มีการสื่อสารกลับที่ล่าช้าจาก
ผู้รับสารมายังผู้ส่งสารหรือผู้
เฝ้าประตู [delayed
feedback]
(Bittner, 1983)

คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการ

- คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการที่มีข้อแตกต่างจากคุณลักษณะของการสื่อสารมวลชนดั้งเดิม
  1. ผู้รับสาร (Mass Audience) ของสื่อ(มวลชน)ใหม่ ต้องมีทักษะการสื่อสารพิเศษ คือต้องใช้คอมพิวเตอร์เป็น และมีคอมพิวเตอร์ใช้ ซึ่งหมายถึง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจ และ/หรือสังคม สูงกว่าผู้รับสารมวลชนของสื่อมวลชนกระแสหลัก

คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการ

- คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการที่มีข้อแตกต่างจากคุณลักษณะของการสื่อสารมวลชนดั้งเดิม (ต่อ)
2. การสื่อสารกลับ(Feedback) ของกระบวนการสื่อสาร (มวลชน)ใหม่ สามารถเกิดขึ้นได้ง่าย(ไม่ยาก) บ่อยครั้ง(ไม่น้อย) และรวดเร็ว(ไม่ล่าช้า) กว่า การสื่อสารกลับในการสื่อสารมวลชนเดิม

คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการ

- คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการที่มีข้อแตกต่างจากคุณลักษณะของการสื่อสารมวลชนดั้งเดิม (ต่อ)
3. ช่องทางในการสื่อสาร(Channel)ของสื่อ(มวลชน)ใหม่ มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีเครือข่าย อันมีคอมพิวเตอร์ และ/หรือโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก

คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการ

นอกจากนี้ คุณลักษณะของสื่อใหม่บางประการที่มีข้อแตกต่างจากคุณลักษณะของการสื่อสารมวลชนดั้งเดิม

- ทำให้พฤติกรรม的开รับสื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงไป เช่น

พฤติกรรม	สื่อมวลชน(เดิม)	สื่อ(มวลชน)ใหม่
ขณะที่ฟังวิทยุ	กินอาหาร อ่านหนังสือ ทำงานบ้าน ทำการบ้าน ขับรถ ขายของ ร้องตาม	พิมพ์งาน เล่นเน็ต คุยกับ ดีเจ ทาง social network
ขณะที่อ่านหนังสือพิมพ์	อ่านที่โต๊ะอาหาร ดื่มกาแฟ อ่านที่ ห้องนั่งเล่น ในห้องน้ำ	อ่านได้จากหลาย ๆ ฉบับ บางข่าวไม่มีภาพ

เป็นต้น

สรุป ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนกับสื่อใหม่

- แนวคิด ทฤษฎี และแบบจำลองการสื่อสารมวลชน
- สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์สื่อใหม่ที่มีลักษณะเป็นการสื่อสารมวลชนได้ ทุกแนวคิด/ทฤษฎีไม่ว่าจะเป็น
- ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ส่งสาร Gatekeeper, Agenda Setting
- ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้รับสาร Selective Process, U&G Approach
- ทฤษฎีเกี่ยวกับผลและอิทธิพลของสื่อมวลชน
- รวมทั้งหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อมวลชน

Activity: Exercise

- ทำแบบฝึกหัด เก็บคะแนน ครั้งสุดท้าย
- ทำเสร็จแล้ว แลกกับเพื่อนกลุ่มอื่น ไม่ต้องเกรงใจ ให้ตรวจอย่างยุติธรรม ไม่ลำเอียง
- เฉลยแบบฝึกหัด และให้นักศึกษาเขียนคะแนนที่ได้ลงไป
- รวบรวมส่งอาจารย์ ภายในชั่วโมงนี้

Activity: Next week presentation

- ❑ ส่งเล่มรายงานภายใน 30 นาทีแรกของเวลาเรียน เช่น 9:00/12:00/15:00
- ❑ ควรทำ Power point presentation สำหรับการนำเสนอ
- ❑ นำเสนอแล้วส่งไฟล์ผ่านระบบ e-learning/hybrid learning
- ❑ สมาชิกกลุ่มต้องอยู่ครบในขณะนำเสนอ
- ❑ ทุกคนแต่งเครื่องแบบนักศึกษา
- ❑ อยู่ในความสงบ สุภาพ เรียบร้อย มีกิจกรรมมารยาทดี รู้จักฟังกลุ่มอื่น
- ❑ อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็น เมื่อถูกอาจารย์เรียกให้พูด
  - ❑ ทุกคนมีโอกาสได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน
    - โชคดีได้มาจากการตั้งใจทำความดี